

Când dreptul bancar devine un joc de-a alba-neagra

Episodul 1 – Superficialitatea confirmata a unor proceduri legislative parlamentare

La începutul acestui an scrisesem un alt articol de opinie despre ceea ce era denumit la acel moment printre bancheri drept „Legile antibanci” ori „Legile lui Zamfir”, comentând, în contextul în care se formulara deja sesizari de neconstituționalitate privind acele proiecte de lege, critici privind superficialitatea expunerilor de motive. Proiectele de lege vizau plafonarea dobânzilor (dobanda anuală efectivă) aplicate contractelor de creditare privind consumatorii (la diverse plafoane), limitarea sumelor recuperate de agenții de colectare și rascumpararea la maximum dublul prețului cesiunii, etc.

Sesizările de neconstituționalitate includeau atât motive extrinseci (i.e. aspecte procedurale și de tehnica legislativă, incluzând lipsa de claritate) dar și motive intrinseci (de fond). Nu insist pe aceste motive, sunt judicios argumentate în chiar documentele de sesizare ce pot fi consultate inclusiv în secțiunea corespunzătoare dezbaterii parlamentare de la Camera Deputaților.

Menționez însă ca în martie a acestui an sesizările au fost admise de către Curtea Constituțională, într-adevăr pe motive de formă (extrinseci). Notabile sunt reținerile curții privind „lipsa motivării soluțiilor legislative propuse și adoptate, nesolicitarea avizului Consiliului Economic și Social, precum și [...] reglementarea contradictorie, lipsita de coerență și claritate”. Procesul legislativ privind respectivele proiecte de lege a încetat.

Episodul 2 – Avânt de creativitate literară

Deși Curtea Constituțională admisesese sesizările de constituționalitate mai sus menționate, în mai 2019 senatorul ALDE Daniel Zamfir, a înaintat Senatului Propunerea legislativă privind protecția consumatorilor împotriva cametei și a altor forme de abuz de putere economică, [nr. B219/L406](#).

Nu intrăm în analiza consistenței expunerilor de motive, relevant este însă faptul că de această dată s-a solicitat avizul Consiliului Economic și Social, acesta fiind depus ca aviz nefavorabil în data de 02.07.2019 și punctează următoarele:

→ „Proiectul de lege reprezintă de fapt o reluare a altor trei proiecte de lege anterioare care au fost declarate neconstituționale de către CCR. Printre argumentele reținute privind neconstituționalitatea celor trei proiecte au fost reținute, în afara lipsei avizului CES, și lipsa studiului de impact. Cu toate acestea, noul proiect a fost depus în Parlament tot fără studiu de impact”;

→ „Desi sustine ca va crea avantaje consumatorilor, proiectul este de natura a da nastere unor disfunctionalitati masive pe piata creditarii, care în final vor afecta tot consumatorii si economia în general”.

Foarte relevant este însa și avizul Consiliului Legislativ, și acesta negativ, transmis în data de 27.06.2019.

Între multe alte critici aduse menționam cele reținute de catre Consiliul Legislativ în privința limbajului folosit în cadrul expunerii de motive, astfel:

„În ansamblul sau, în Expunerea de motive nu se utilizeaza un limbaj specific stilului normativ, ci anumite exprimari improprii unui instrument de prezentare si motivare, uneori incorecte, dintre care exemplificam: „sentimentul irelevantei si inutilitatii sociale este agravat de lipsa unei plase de siguranta sociala”, „poate gonfia dobânzile la împrumuturile publice”, „un interminabil loop al minciunii si deceptiei”, „scopul legislatiei reprimarii dobânzilor excesiva”, „bani parazitari”, „o forma vinovata de speculatie a starii de nevoie si a vulnerabilitatii debitorului”, „profituri exceptionale care se extrag din acest comert cu nefericirea oamenilor” etc”.

Mai mult decât atât, Consiliului Legislativ aduce critici și în sensul ca „textul legislativ trebuie sa fie formulat clar, fluent si inteligibil, fara dificultati sintactice si pasaje obscure sau echivoce. Nu se folosesc termeni cu încarcatura afectiva. Forma si estetica exprimarii nu trebuie sa prejudicieze stilul juridic, precizia si claritatea dispozitiilor”, aducându-se ca exemplu (negativ) notiuni si sintagme precum „dobânda dobânda”, „act juridic creator al datoriei”, „șocul valutar”, „cesiunea de creanțe speculativa”, „scopul de a zadarnici intenția de specula a cesionarului”, „utilitatea sociala a contractului”, etc.

Episodul 3 – Începe jocul de-a alba-neagra

În data de 18 septembrie 2019 senatorul Daniel Zamfir, trecut între timp la PSD (membru afiliat), a retras proiectul legislativ descris mai sus. Însa doar pentru a depune în chiar ziua urmatoare, 19 septembrie 2019, patru noi proiecte de lege privind protecția consumatorilor care vizeaza aceleași aspecte, și anume plafonarea dobânzilor la credite, conversia în lei a creditelor în valuta, executarile silite și cesiunile de creanțe:

- (a) Propunerea legislativa privind protectia consumatorilor împotriva dobânzilor excesive, [nr. B452/2019](#)
- (b) Propunere legislativa privind protectia consumatorilor împotriva cesiunilor speculative de creante, [nr. B453/2019](#)
- (c) Propunere legislativa privind protectia consumatorilor contra riscului valutar în contractele de credit, [nr. B454/2019](#)
- (d) Propunere legislativa privind protectia consumatorilor contra executarilor silite abuzive sau intempestive, [nr. B455/2019](#)

Și acestea au aceleași teme precum proiectele de legi față de care Curtea Constituționala admisesese sesizarile de neconstituționalitate în martie 2019.

Dintre avizele solicitate constatam ca au fost depuse cele ale Consiliului Economic și Social care, deși avizeaza favorabil, menționeaza, în raport cu toate proiectele, ca „aplicarea unor astfel de masuri fara efectuarea unor studii care sa evedențieze soluții pentru împarțirea echitabila a riscului și costurilor între părți, pot conduce la dezechilibre majore ce vor putea influența negativ procesele economice”.

Proiectele de lege mai sus menționate au fost retrase de catre inițiator în data de 28.10.2019, însa oare de ce? Vezi continuarea în Episodul 4.

Acum, Episodul 4 – Cu viteza înainte

În forme ușor rafinate și completate, inițiativele senatorului Zamfir au fost preluate de un grup extins de senatori și deputați PSD, în data de 23.10.2019 aceștia depunând spre dezbateri la Senat proiecte de lege pe aceeași tema și

exact cu aceleași denumiri:

- (a) Propunerea legislativa privind protectia consumatorilor împotriva dobânzilor excesive, [nr. L586/2019](#)
- (b) Propunere legislativa privind protectia consumatorilor împotriva cesiunilor speculative de creante, [nr. L583/2019](#)
- (c) Propunere legislativa privind protectia consumatorilor contra riscului valutar în contractele de credit, [nr. L584/2019](#)
- (d) Propunere legislativa privind protectia consumatorilor contra executarilor silite abuzive sau intempestive, [nr. L585/2019](#)

Informațiile publice existente nu devoaleaza existența unor studii de impact nici în aceasta procedura.

În aceste condiții este oarecum surprinzatoare obținerea rapida a avizelor, favorabile, atât de la Consiliul Legislativ, cu observații, de forma și exprimare, dar și atenționând și asupra faptului ca anumite soluții promovate sunt deja reglementate și s-ar fi impus mai degraba amendarea acelor reglementari – în data de 05.11.2019 – cât și de la Consiliului Economic și Social – în data de 12.11.2019.

Circuitul legislativ la Senat a fost închis într-un mod foarte rapid prin aprobarea proiectelor de lege în comisii în data de 04.12.2019 (cu amendamente) respectiv în plen în data de 11.12.2019.

Urmeaza trimiterea proiectelor de lege spre dezbateri la Camera Deputaților!!!